

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Arxiu municipal

**FONS NOTARIA
DE SANT FELIU DE GUÍXOLS**

1369 / 1857

Inventari

**La documentació que integra aquest fons també es troba
descrita en xarxa al recurs web Arxius en Línia**

<http://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/selecCercaAvan.do?cerca=avan>

04. Fons notariaus, registrals i judicials

Darrera actualització: agost 2013

DESCRIPCIÓ DEL FONS

IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMSFG 04 NSF

Títol

Fons Notaria de Sant Feliu de Guíxols

Data / es

1369 / 1857

Volum i suport

El conjunt abarca 0,35 m.l. (15 unitats documentals textuais)

CONTEXT

Nom del productor

Notaria de Sant Feliu de Guíxols

Història del productor

La notaria de Sant Feliu de Guíxols era propietat de l'abat del monestir guixolenc, el qual en tenia establert emfitèuticament el domini útil a tercers. Es tractava sovint de notaris que, a banda d'haver rebut la transmissió del negoci, el regentaven directament, intervenint com a fedataris públics en nom de l'abat. Això féu que en el transcurs dels segles es configuressin autèntiques nissagues de notaris que s'ocupaven personalment de la notaria guixolenc i que la transmetien als seus hereus, sovint també notaris. Entre aquestes famílies notariales destaquen els Espanyol (segle XIV), els Gallart (segle XV), els Llendrich i Capmany (segle XVI) i els Axada (segle XVII).

L'any 1704 els descendents dels Axada veneren la notaria, entre d'altres propietats, a la universitat de Sant Feliu. Al seu torn, el 1715 la corporació municipal vené el domini útil de la notaria a l'abat, que així en recuperava la plena propietat. A partir d'aquell moment, el monestir passà a contractar directament els notaris. Amb l'exclaustració definitiva del monestir de Sant Feliu i la desamortització dels seus béns el 1835, els notaris continuaren rebent les actes com a fedataris de l'autoritat reial.

La promulgació l'any 1862 de la Llei orgànica del notariat suposà l'establiment d'una normativa general de regulació i modernització de la secular pràctica notarial. Fruit de la nova legislació, el 1866 es creà el districte notarial de la Bisbal d'Empordà que integrava dotze notaries, dues de les quals eren a Sant Feliu de Guíxols.

Història arxivística / Dades sobre l'ingrés

La notaria estigué ubicada en diversos indrets de la vila, coincidint habitualment amb el domicili de la persona que en tenia el domini útil i que, tal com hem dit, acostumava a ser el mateix notari. L'any 1766 algun temps després que l'abat n'hagués recuperat la plena propietat, es construí un nou immoble destinat a les funcions de notaria, escrivania de la cúria reial i arxiu al vial que, precisament per aquesta raó, s'anomena carrer de la Notaria. L'edifici es conserva encara com a habitatges particulars, amb façana als carrers de la Notaria i de l'Hospital.

Durant l'últim quart del segle XIX, d'acord amb la normativa vigent, la documentació de la notaria de Sant Feliu de Guíxols fou recollida i dipositada juntament amb la resta de fons notariais del districte a la planta baixa del castell de la Bisbal, sota la responsabilitat directa del notari arxiver del districte bisbalenc. Els fons es traslladaren a Girona durant la Guerra Civil per raons de seguretat. Tanmateix, en finalitzar el conflicte retornaren a la Bisbal, d'on en sortiren definitivament l'any 1966 per ingressar a l'Arxiu Històric de Girona, que en aquell moment era a la Casa de Cultura de Girona i que des de 1984 s'ubica a la plaça de Sant Josep de la mateixa ciutat.

La recollida de la documentació notarial guixolenc no afectà un petit conjunt de documents que romangueren a Sant Feliu barrejats amb el fons de l'ajuntament. Aquesta documentació, doncs, no seguí les vicissituds descrites al paràgraf anterior, sinó que lligà la seva sort a la de la documentació municipal. De la mateixa manera, en el fons notarial guixolenc que es conserva a l'Arxiu Històric de Girona hi figuren diversos documents de naturalesa municipal, essencialment alguns llibres de comptes i d'actes del consell de la universitat guixolenc (la institució precursora de l'actual Ajuntament). Les causes d'aquesta confusa barreja de fons es desconeixen. Hi podria influir el fet que tradicionalment el notari havia exercit alhora el càrrec de secretari municipal, o tal vegada que després de l'exclaustració del monestir haurien coincidit temporalment ambdós fons –el de l'Ajuntament i el de la notaria– en unes mateixes dependències, la qual cosa hauria dificultat la posterior identificació i delimitació de la documentació.

La documentació notarial de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols fou tractada superficialment per mossèn Llambert Font la dècada de 1950, durant els treballs d'organització que amb l'ajuda del funcionari municipal Jaume Irla realitzà dels volums de documentació històrica que hi havia emmagatzemats a les dependències municipals. Els documents es descriviren genèricament sota la denominació d'actes i protocols i s'incorporaren, conjuntament amb altra documentació esparsa, a la secció *protocols i registres* del quadre de classificació únic de l'Arxiu. Els actuals treballs

d'identificació han permès la singularització de les unitats documentals i la separació d'altres documents que figuraven al mateix grup però que en realitat corresponien a productors diversos com la notaria de la vall d'Aro, la batllia de Sant Feliu, el monestir o la mateixa universitat guixolenca.

CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació notarial és d'una gran riquesa per a estudis molt diversos: genealogia, història urbana, toponíma, història social i econòmica... Cal recordar que la documentació notarial que es conserva a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols correspon a una agrupació de documents esparsos, que han romangut junts sense cap criteri concret, tot i correspondre a un mateix fons. Per això, les dades que aporten adquireixen un major valor informatiu si es complementen i relacionen amb la resta de volums notariais del mateix període cronològic que es conserven a l'Arxiu Històric de Girona i a l'Arxiu Comarcal del Baix Empordà (vegeu l'apartat de *Documentació relacionada*).

Sistema d'organització

Descripció del fons a nivell d'unitat documental. Atès el poc volum conservat no s'ha cregut necessari elaborar un quadre de classificació i els documents es presenten a l'inventari ordenats cronològicament.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

No es té constància de la realització d'intervencions d'avaluació, tria i eliminació sobre la documentació del fons.

Incrementos

No es té coneixement ni hi ha previsió de nous increments. Amb tot, no es descarta que en futurs treballs de reorganització i tractament arxivístic de la documentació històrica de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols puguin aparèixer nous documents atribuïbles al fons de la notaria guixolenca.

CONDICIONS D'ACCÉS I D'ÚS

Condicions d'accés

El fons és de lliure accés. La seva consulta es realitzarà d'acord amb el que estableix la legislació general sobre accés a la documentació i el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Condicions de reproducció

La reproducció de la documentació es regirà pel que estableix el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Alguns dels volums estan afectats per oxidació de la tinta i el seu estat de conservació és regular, segons es detalla a la descripció individualitzada dels documents.

Instruments de descripció

Es disposa d'un inventari del fons amb la descripció sumària de les unitats documentals, en suport paper i en base de dades Access.

DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Dipositats a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Existència i localització de reproduccions

No es té constància de l'existència de reproduccions.

Documentació relacionada

Exceptuant els documents esparsos conservats a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols que es descriuen en el present inventari, el fons notarial de Sant Feliu de Guíxols es custodia en la seva integritat repartit en dos centres d'arxiu: l'Arxiu Històric de Girona (AHG), a la ciutat de Girona, i l'Arxiu Comarcal del Baix Empordà, a la Bisbal (ACBE). A l'AHG hi ha documentació compresa entre 1307 i 1905 que abarca aproximadament 1170 volums i una extensió aproximada de 78 m.l. Cal tenir present que un nombre prou significatiu d'aquests volums en realitat fan referència a llibres de la cúria reial de Sant Feliu, institució en la qual el notari actuava com a escriptent.

Pel que fa a l'ACBE, s'hi custodien els volums notariaus generats a partir de mitjans del segle XIX que continuen cronològicament les sèries documentals de l'AHG. A l'ACBE també hi ingressen anualment els volums que assoleixen una antiguitat de 100 anys. En l'actualitat (2013), les sèries notariaus de Sant Feliu de Guíxols que hi ha a l'ACBE es desglossen en 240 volums repartits de la següent manera:

- Josep M. Llinàs (1854-1884). Els protocols van del 1868 al 1884. Els altres són llibres quatre llibres especials (1854-1876).
- Joaquim Ametller (1866-1903). Tots són protocols del 1866 al 1903. Falten els anys 1871 i 1872.
- Joaquim Sala i Martí (1881-1896). Són protocols del 1881 al 1896.
- Isidre Prat i Puig (1885-1886). Dos protocols, 1885 i 1886.
- Josep Lloret i Garrigosa (1887-1925). Els protocols consultables són del 1897 al 1912.
- Josep Maruny i Puigmiquel (1905-1943). Els protocols consultables són del 1905 al 1912.

Finalment, convé assenyalar que, per raons que desconeixem a l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona (AHPB) s'hi troba un volum o fragment de la notaria de Sant Feliu de Guíxols de l'any 1548.

Bibliografia

- AULADELL AGULLÓ, Marc. "L'incendi de la cúria reial de Sant Feliu de Guíxols la nit del 31 de desembre de 1815", *Estudis del Baix Empordà*, núm. 21, 2002, p. 139 – 154.
- FIGUERAS JORDÀ, Núria. "Documentació notarial de Sant Feliu de Guíxols", *Informatiu de l'Arxiu i Museu de Sant Feliu de Guíxols*, núm. 21, maig 1995.

- FIGUERAS JORDÀ, Núria. *Fons de la Notaria de Sant Feliu de Guíxols*. Girona, 1995 [Treball de recerca inèdit per a l'obtenció del títol de Màster en Arxivística de la Universitat de Girona].
- GONZÁLEZ HURTEBISE, Eduardo. *Bosquejo histórico de la villa de San Feliu de Guíxols, seguido de unos breves apuntes de historia interna (desde los más remotos tiempos hasta 1517)*. Sant Feliu de Guíxols: Setmanari Àncora, 1971 [edició del text original manuscrit de l'any 1905], p 112-115.
- PAGAROLAS, Laureà (coord.). *Els fons de protocols de Catalunya. Estat actual i proposta de sistematització*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2005.
- SOLER SIMON, Santi; FIGUERAS JORDÀ, Núria. "Districte notarial de la Bisbal d'Empordà. Sant Feliu de Guíxols". *Catàleg dels protocols del districte notarial de la Bisbal d'Empordà*. Barcelona: Fundació Noguera [en premsa, publicació prevista per al 2014].

CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data

Descripció a nivell d'unitat documental i de fons elaborades per Marc Auladell Agulló l'agost de 2013.

Fonts

Aquesta descripció a nivell de fons s'ha elaborat a partir de les referències citades a l'apartat *Bibliografia*. La relació desglossada de volums notariais disponible a l'Arxiu Comarcal del Baix Empordà ha estat facilitada per la direcció del mateix Arxiu Comarcal.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.

INVENTARI

LLIBRE DE VIOLARIS I CENSALS (FRAGMENT) NOTARI : JASPERT ROIG UN QUADERN SOLT	1369. 4. 16 - 1369. 5	NSF0003
LLIBRE DE VIOLARIS I CENSALS (FRAGMENT) NOTARI : JASPERT ROIG (TRIBUÏT) UN QUADERN I DIVERSOS FULLS SOLTS	1379 - 1380	NSF0004
LLIBRE DE TESTAMENTS NOTARI : JASPERT ROIG LLIBRE SENSE ENQUADERNAR	1388 - 1391. 7. 18	NSF0002
LLIBRE DE PROTOCOLS NOTARIALS NOTARI : JASPERT ROIG LLIBRE SENSE ENQUADERNAR + 3 DOCUMENTS SOLTS	1390. 6. 6 - 1390. 10. 18	NSF0001
LLIBRE D'ACTES NOTARIALS (FRAGMENTS) NOTARI NO IDENTIFICAT FULLS SOLTS	1397 - 1397	NSF0005
MANUAL D'ACTES NOTARIALS NOTARI NO IDENTIFICAT UN QUADERN + 3 DOCUMENTS SOLTS	[1439]. 4. 17 - [1439]. 8. 18	NSF0006
"MANUALE COMUNIS NOTARIE" NOTARI : PERE FELIU GALLART LLIBRE ENQUADERNAT EN PERGAMÍ DOCUMENTAL + 4 DOCUMENTS SOLTS	1444. 9. 14 - 1445. 10. 16	NSF0007
"DUODECIMI MANUALE COMUNE NEGOTIORUM ET CONTRACTUUM NOTARIE" NOTARI : ANTONI GERALD [GRAU] LLIBRE ENQUADERNAT EN PERGAMÍ DOCUMENTAL + 14 DOCUMENTS SOLTS	1456. 9. 4 - 1458. 11. 4	NSF0008
LLIBRE D'ACTES NOTARIALS NOTARI NO IDENTIFICAT LLIBRE ENQUADERNAT EN PERGAMÍ DOCUMENTAL + 1 DOCUMENT SOLT	1496. 9. 1 - 1498. 1. 22	NSF0009

<p>"LIBER NOTULARUM PRIMUS" NOTARI JERONI [FALGUERAS] MASSANES LLIBRE ENQUADERNAT EN PERGAMÍ DOCUMENTAL + 2 DOCUMENTS SOLTS</p> <p><i>ABUNDEN LES ESCRITURES ATORGADES PER GENT DE DIVERSOS INDRETS, SOBRETOT LA VALL D'ARO I TOSSA. UN DELS DOCUMENTS SOLTS DATA DE L'ANY 1596 / CONSERVACIÓ REGULAR. BONA PART DELS FULLS ESTAN AFECTATS PER L'OXIDACIÓ DE LA TINTA / PROBABLEMENT ES TRACTA DEL LLIBRE EN NET DEL MANUAL DEL MATEIX NOTARI REIAL I IDÈNTICA CRONOLOGIA QUE ES CONSERVA A L'ARXIU HISTÒRIC DE GIRONA (AHG SFe 162)</i></p>	1564. 2. 22 - 1591. 10. 16	NSF0010
<p>LLIBRE D'ACTES NOTARIALS (FRAGMENT) NOTARI : MIQUEL VINYES UN QUADERN REL·LIGAT AMB ALTRA DOCUMENTACIÓ</p> <p><i>FOLIS 11 - 58. FORMA UN MATEIX VOLUM AMB EL "LIBER UNIVERSITATIS" DE 1608-1624 DEL FONDS DE L'AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS</i></p>	1620. 5. 22 - 1620. 9. 3	H23
<p>LLIBRE D'ACTES NOTARIALS (FRAGMENT) NOTARI : JOSEP SALA UN QUADERN SOLT</p> <p><i>ELS FOLIS ESTAN PAGINATS AMB ELS NÚMEROS 318-347 I 360-375. CORRESPONEN AL VOLUM SFe 443 DE L'ARXIU HISTÒRIC DE GIRONA</i></p>	1747. 12. 31 - 1748. 12. 18	NSF0011
<p>CONJUNT D'ESCRITURES AUTORITZADES A LA NOTARIA DE SANT FELIU DE GUÍXOLS ENTRE 1787 I 1794 REDACTADES EN EXTENS PEL NOTARI FRANCESC VAYREDA A PARTIR DELS ESBORRANYS DEL SEU PREDECESSOR JOSEP PUJALS, EL QUAL MORÍ ABANS DE PASSAR-LES A NET</p> <p>NOTARIS : JOSEP PUJALS ; FRANCESC VAYREDA</p> <p><i>NO HI HA ESCRITURES DELS ANYS 1788-1792. LES ACTES FOREN PASSADES A NET PER FRANCESC VAYREDA ELS ANYS 1795-1797</i></p>	1787 - 1794	NSF0012
<p>REGISTRE PROTOCOL·LITZAT DE LA CUSTÒDIA I LA RETIRADA DE TESTAMENTS CLOSOS</p> <p>NOTARI : MARIA JOSEP SALA UN PLEC</p> <p><i>INDEX. NO HI HA ELS REGISTRES DELS ANYS 1857-1859. NO S'HI ADJUNTEN ELS TESTAMENTS, LLEVAT D'UN CAS, EL 1860, CORRESPONENT A LA RETIRADA D'UN TESTAMENT ATORGAT EL 1848</i></p>	1854 - 1860	NSF0013
<p>QUADERN DE MINUTES D'ACTES NOTARIALS NOTARI NO IDENTIFICAT UN QUADERN</p>	1857. 1. 21 - 1857. 12. 28	NSF0014